Ушбу сонда:
2 *Огоҳлик!* ҚУШНИНГ ИНИ ҲАМ БУЗИЛМАСИН
3 ТАДБИРКОРНИНГ ҚАЙТА ИШЛАШ КОРХОНАСИ
4 ШАХМАТ – СИРЛИ ОЛАМ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

1999 йил 4 июн, жума №71 (718)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Хабарларда жўшқин ҳаёт нафаси

МАВСУМ ПЕШҚАДАМЛАРИ

Шаҳрихон туманининг академик Саримсоқов номидаги ширкат хўжалиги пиллачилари Андижон вилоятида биринчи бўлиб давлатга пилла сотиш бўйича шартнома режасини уддалади.

Ҳар бир қути уруғдан мўлжалланган 55 килограмм ўрнига 62 килограммдан «кумуш тола» олиниб, қабул пунктларига 17,5 тонна қимматбаҳо хомашё топширилди. Барча ҳосил биринчи навга қабул қилинди.

Хўжалик аъзолари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна 7,5 тонна пилла топширишга аҳд қилди.

Шу туманнинг «Сардор» ширкат хўжалиги ҳам пилла топшириш бўйича йиллик топшириқни бажарди. Бу ерда 19 тонна пилла ҳосили олинди. Хўжаликда пилла териш давом этмоқда.

АЁЛЛАР ЙИЛИГА БАҒИШЛАБ

Мукаррама Турғунбоева номидаги «Ўзбекрақс» миллий рақс бирлашмаси бадиий жамоалари пойтахтликлар учун ҳисобот концертларини намойиш этди. Санъат мухлислари тўрт кун давомида хизмат кўрсатган «Баҳор» рақс ансамбли, «Лазги», «Зарафшон» ансамбллари, «Тановар» рақс театри ижросида Аёллар йилига бағишланган дастурларни томоша қилдилар. Энди бу дастурлардан Фарғона вилояти меҳнаткашлари ҳам баҳраманд бўладилар.

«Ўзбекрақс» бирлашмаси санъаткорлари бу сафарга атаб «Буюк Турон маликалари» номли махсус дастур тайёрлади. Увайсий, Зебуннисо, Нодирабегим каби шеърият маликалари юртида намойиш этиладиган бу дастур «Тановар» рақс театрининг янги саҳналаштирилган «Увайсий» спектакли билан бошланади.

СОБИҚ ЎҚУВЧИЛАР ҲИММАТИ

Чироқчи туманидаги Бобур номли 102-ўрта мактабнинг собиқ ўқувчилари Ж.Ботиров, Ҳ.Норбўтаев, Н.Саидқулов, Э.Аҳмедов, Ш.Бекназаров ўз ҳисобидан биттадан синфхона ва фан кабинетини таъмирлаб беришди.

Собиқ ўқувчиларнинг бу ҳимматидан мактаб маъмурияти хурсанд. Зеро, мактаб иши - ҳамманинг иши. Айниқса, бозор иқтисодиётига ўтилаётган ҳозирги шароитда имкони бор саховатпешалар ва ҳомийларнинг мактаблар, халқ таълими муассасаларига кўмак бераётганлиги таҳсинга лойиқдир.

(ЎзА)

Ёз - ўтади соз

Касаба уюшмалари бирлашмалари Андижон вилоят кенгаши ҳузуридаги болаларни соғломлаштириш ва

ОРОМГОҲЛАР ЧОРЛАЙДИ

уларнинг ёзда дам олишини ташкил этиш бўйича махсус комиссия мактабларда ташкил этилган оромгоҳлар, шунингдек қишлоқ туманларида жойлашган 20 та меҳнат ва дам олиш оромгоҳининг ёзги мавсумга тайёргарлигини кўриб, яхши баҳо берди.

Уларда ёзги уч сменада 28200 бола дам олиб, саломатлигини тиклаши режалаштирилган.

Текширув натижасига кўра, соҳа касаба уюшмаларига қарашли «Нурчи», «Қуёшча», «Шифокор», «Дилором», «Бешариқ» ва бошқа оромгоҳлар комиссиянинг аъло баҳосига сазовор бўлди. Улар болаларнинг ёзги дам олишига бутунлай тайёр қилиб қўйилган.

ШОИР ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Вазирлар Маҳкамасида А.С.Пушкин таваллудининг 200 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитасининг йиғилиши бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, мазкур ташкилий қўмита раиси Ҳ.Кароматов олиб борди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Ўзбекистон Фанлар академияси, Республика байналмилал миллий-маданий маркази ва ижодий уюшмаларнинг шоир таваллуд кунини нишонлашга тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказиш тўғрисидаги ахборотлари тингланди.

Айни кунларда мамлакатимизда А.С.Пушкин таваллудининг 200 йиллигига бағишланган тадбирлар бошлаб юборилган. Кутубхоналар ва маданият уйларида пушкинхонлик кечалари бўлиб ўтмоқда. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясида шоир ҳаёти ва ижодига бағишланган илмий-амалий анжуман ўтказилди. Академия тасарруфидаги илмий-тадқиқот ва адабиёт институтларида А.С.Пушкиннинг жаҳон маданиятига қўшган ҳиссаси ҳақида давра суҳбатлари уюштирилмоқда. Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси шоир асарлари тўпламини босмадан чиқарди. Алишер Навоий номидаги Академик театрда шу санага бағишланган фестивал ўтказиляпти.

Йиғилишда А.С.Пушкин таваллудининг 200 йиллигига бағишланган тадбирларни қизиқарли ва сермазмун ўтказиш юзасидан тегишли вазирлик ҳамда идоралар раҳбарларига аниқ кўрсатмалар берилди.

(ЎзА)

ҒАЛЛА:

Меҳнаткашлар унумли ишлашлари учун қандай шароитлар яратилмоқда?

Яқинда Республика Вазирлар Маҳкамасининг «1999 йилги бошоқли экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб олиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Ғаллакорлар уни ўз меҳнатларини қадрловчи ва ижтимоий-иқтисодий манфаатдорликларини оширувчи муҳим ҳужжат сифатида мамнуният билан кутиб олдилар.

Қарорда ғаллакорларнинг давлат контрактация шартномасидан зиёд маҳсулотларини ўз эҳтиёжлари учун ишлатиш имкони берилгани, хўжаликлар ва туманларнинг ўзлари етиштирган ҳосилдан уруғлик жамғаришлари лозимлиги айни муддао бўлди. Бу ниҳоясига етказилаётган ҳозирлик ишларини янада тезлаштириб, деҳқонлар кайфиятини кўтариб юборди.

Мухбиримиз шу муносабат билан ғалла ўрим-йиғимида масъул бўлган уч жамоа раҳбарига бир савол билан мурожат этди: «Мавсумни тезу соз тугаллашга Сиз бошлиқ жамоа қандай ҳисса қўшади ва меҳнаткашлар унумли ишлашлари учун қандай шарт-шароитлар яратиб берилмоқда?

Зоидбек АСПАНОВ - Арнасой туман машина-трактор парки раҳбари:

— Аввало ўрим-йиғим иштирокчиларига, барча комбайн ва ташувчи механизаторларимизнинг оила аъзолари мавсум давомида зориқмасликлари учун уларга етарли даражада ун, ўсимлик ёғи, шакар, гуруч каби зарур маҳсулотларни етказиб бердик.

Далаларга ўрим-йиғим комбайнларини туширган кунимиздан иш ҳақлари ҳисобидан бўнак тўлашни, ҳар беш кунда иш ҳақларини тўла ҳисоб-китоб қилишни пухта режалаштириб қўйдик. Бунинг учун ҳисоб рақамимизда пулимиз етарли. Деҳқонларнинг «Хирмон тўлиши учун кўнгил тўлиши керак» деган бир ибораси бор. Бу — дала ҳосилга, кўнгил ишончга тўлиши керак, шунда хирмон тўлади дегани.

Хирмонни тезроқ тўлдириш учун 24 та «Кейс» русумли ўрим комбайнларини сифатли созлаб, қайта-қайта синаб кўрдик. Уларни тинимсиз ишлатишни таъминлаш мақсадида ҳар бирига уч нафар ҳайдовчи бириктириб қўйилди, муаммога ўрин қолмаслиги учун эса уларни ўқитиб, аттестациядан ўтказдик.

Дала меҳнатчиларига маданий-маиший хизмат юқори даражада ташкил этилади. Механизаторларимизга махсус кийимлар берилди.

Ўрим-йиғимни 6 гуруҳда ташкил этамиз. Ҳар бир гуруҳ ихтиёрида кўчма вагон қўналғаси, радио-телевизор, душхона ва яхшигина дам олиш хонаси бор. Туман қишлоқ хўжалик ходимлари касаба уюшма қўмитаси кундалик газета-журналларни етказиб бериш, механизатор-комбайнчилар мусобақасини ташкиллаштириш масъулиятини олган.

Туманимиз бўйича 14,5 минг гектар ғаллазор бор. Ғаллазорларни ҳам ўрим-йиғимга тайёрлаб қўйдик. Хуллас, туманнинг 27 минг тонналик ғалла хирмонини қисқа вақт ичида — узоғи билан 20 иш кунида чошлаш имкониятимиз бор. Биздан «Дўстликдон» ҳиссадорлик жамияти жамоаси ғаллани бетўхтов қабул қилиб улгурса, бас!

Саидилҳом Саидраҳмонов - «Дўстликдон» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти раиси:

— Бу йил Арнасой ва Дўстлик туманлари ғаллакорларидан 50 минг тонна ғалла қабул қилиб олишимиз керак. Корхонамиз қошида иккита усти ёпиқ қабул манзилимиз бор. Уларга 63 минг тонна ғалла қабул қилинади. Бу, мабодо ёмғирли кунлар бўлиб қолса, бошқа туманлар ғалласини ҳам қабул қилиш имконини беради.

Вазирлар Маҳкамаси Қароридан сўнг ортиш-тушириш техникаларимиз, тошу тарозуларимиз, тозалаш механизмларимиз тайёргарлигини яна бир марта кўрикдан ўтказдик. Ғаллани бетўхтов қабул қилишга, биринчи кундан бошлаб қайта ишлашга тайёрмиз. Ишчиларимиз ҳам шай.

Жамоамиз бу йилги ўрим-йиғимни уюшқоқлик билан ўтказишда ҳосилни вақтида қабул қилиш билангина эмас, балки далада ишлаётганларга сифатли ун етказиб бериш билан ҳам ҳисса қўшадилар. Зеро, ғалла ўрим-йиғими иштирокчиларини рағбатлантириш ва иш ҳақларини тўлашда бу йил ҳеч қандай сусткашлик бўлмаслигини алоҳида таъкидлаб ўтишни жоиз, деб биламан. Юртбошимиз ташаббуси билан ғаллакорларга ва ўрим-йиғим қатнашчиларига ҳақ тўлаш Республика жамғармаси ташкил этилгани барчанинг дилидаги муддао бўлди. Бу у ёки бу хўжалик ҳисоб рақамида пул бор, йўқлигидан қатъи назар, дала меҳнатчиларига маблағлар ўз вақтида тўланади, деганидир.

Бобоқул Эргашев - Дўстлик туманлараро нефт таъминоти корхонаси раҳбари:

— Шу кунларда жамоамиз аъзоларининг фикри-зикри жорий йил ғалла ҳосилини ўриб-йиғиб олишда нефт маҳсулотлари билан таъминланишнинг узилишига йўл қўймасликка қаратилган. Бу масала деярли ҳар куни жамоамизнинг кундалик эрталабки кенгашида муҳокама этилиб, пухталанмоқда.

Ўрим-йиғим мавсумида Арнасой тумани ғаллазорларида 24 та, Дўстлик тумани ғаллазорларида 16 та «КЕЙС» русумли комбайнлари ишлатилади. Ўрилган ғаллани даладан қабул манзилига ташийдиган трактор ва автомашиналар, шудгорлаш тракторлари ҳам анчагина. Шундай экан, мавсумда ёнилғи ва мойлаш моддаларига эҳтиёж кескин ортиши табиий. Мутахассисларимиз ҳисоб-китоби ва тавсиялари асосида тегишли заҳираларни МТП ва бошқа мутасадди ташкилотлар ихтиёрига етказиб бердик.

Туманларнинг ғалла ўрим-йиғим штабларидан берилган маълумотномаларга қараганда, бу йил Арнасой ва Дўстлик туманлари ғаллазорларида ўрим техникалари 11 гуруҳга бўлиниб ишлайди. Ишда тўхталиш бўлмаслиги учун ҳар бир гуруҳга биттадан нефт маҳсулотлари ташувчи шошилинч автоуловлар ҳам ажратдик. Ёнғинга қарши воситалар билан таъминладик. Хуллас, ёнилғи ва мойлаш маҳсулотларида асло узилиш бўлмайди. Бу эса етиштирилган ҳосил ўз вақтида ва нест-нобуд қилинмай йиғиштириб олинади демакдир.

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг бир гуруҳ вакиллари Фарғона вилоятида бўлди. Олий Мажлис раисининг ўринбосари А.Қосимов раҳбарлигидаги гуруҳ аъзолари Фарғона политехника олийгоҳида, бир қатор туманлардаги маҳалла фуқаролар йиғинлари, фирма ва фермер хўжаликларида, «Қувамебель» ҳиссадорлик бирлашмасида бўлиб, Олий Мажлис XIV сессияси якунлари ҳамда Президентимиз Ислом Каримов сессияда қилган маърузасида ўртага қўйган вазифалар, парламентимиз томонидан қабул қилинган қонунларнинг аҳамияти ҳақида сўзлаб бердилар.

СУД ЖАРАЁНИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судида шу йилнинг 16 февраль куни Тошкентда мамлакат Президенти ва бошқа давлат раҳбарларини жисмоний йўқ қилиш, конституциявий тузумга қарши қўпорувчилик ва бошқа ўта оғир жиноятлар содир этганликда айбланувчи йигирма икки нафар шахсга нисбатан очиқ суд жараёни давом этмоқда.

Суд мажлисининг иккинчи куни прокурорлар айблов хулосасини ўқиб эшиттиришни тугаллаганларидан сўнг жиноий иш юзасидан суд тергови бошланди.

Суд жараёни давом этмоқда.

(ЎзА)

Касаба уюшмалари ҳаёти: ҳисобот ва сайловлар

ПУХТА ТАҲЛИЛ, АНИҚ РЕЖАЛАР

Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Янгийўл туман қўмитаси ҳисобида 23 мингдан кўпроқ аъзо бор. Улар 44 та хўжалик, корхона, ташкилот, ҳиссадорлик жамиятлари ва фермерлар уюшмасида фаолият юритадилар. Бу ерда масъулиятли имтиҳон даври - ҳисобот-сайловларга пухта тайёргарлик кўрилганди. Кенгайтирилган раёсат йиғилишида ҳисобот-сайловларни талаб даражасида ўтказиш юзасидан атрофлича фикрлашиб олинди. Айни пайтда қўмита раислигига ёш, ғайратли, билимли кишиларни сайлаш, бошланғич ташкилот жанговарлигини оширишга қаратилган қимматли таклифлар ўртага ташланди. Ҳисобот давридаги фаолиятни чуқур таҳлил этиш, долзарб масалаларга танқидий нуқтаи назардан ёндошиш, айниқса кам таъминланган меҳнатчилар оиласини ижтимоий ҳимоялаш, Президент Фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини бажариш масалаларига алоҳида эътибор бериш лозимлиги уқтирилганди.

Саъй-ҳаракатлар ўзининг кутилган самарасини бермоқда. Ҳозирги кунда 106 та касаба уюшма гуруҳи ва 33 та цех касаба уюшмасида ҳисобот-сайловлар ишчанлик вазиятида ўтказилди. Ютуқларни эътироф этиш билан бирга йўл қўйилган баъзи камчиликлар, ечимини кутаётган муаммоларга асосий эътибор қаратилди. Хусусан, «Лаззат» қандолат ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамиятининг цехларида, Янгийўл ёғ-мой ҳиссадорлик жамиятининг биринчи цехи, болалар боғчаси, экстракция, дистиляция цехларида ҳисобот-сайловлар жонли, ўз-ўзини танқид қилиш руҳида ўтди. Нотиқлар иш манфаатидан келиб чиққан ҳолда лоқайдлик, эътиборсизлик оқибатида содир этилган камчиликларни рўй-рост кўрсатиб ўтдилар.

Куни кеча «Янгийўлёғ-мой» ҳиссадорлик жамияти касаба уюшма қўмитасининг ҳисобот-сайлов конференцияси ўтказилди. Унда 71 делегат иштирок этди. Ҳисобот маърузасида ишчи-хизматчиларни ижтимоий ҳимоялаш, уларни соғломлаштириш, маданий-маиший дам олдириш, жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш масалалари атрофида алоҳида тўхталинди. Тадбирлар шарофати туфайли бозор муаммолари бирин-кетин енгиб ўтилмоқда. Корхона 1995 йили очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига ўтган бўлиб, дастлабки йилдаёқ ҳар юз сўмлик акцияга 283 сўмдан дивиденд олинди. 1998 йилга келиб эса бу кўрсаткич 750 сўмни ташкил этди. Корхонада кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оилаларга, ёлғиз оналарга 500 дона акция имтиёзли равишда бепул берилди. Ишлаб чиқариш жараёни такомиллашиб янада кенгайди. Замонавий технологияга эга бўлган қадоқлаш цехи ишга туширилди. Эътиборлиси шуки, иноқ жамоада энг кам ойлик иш ҳақи 5603 сўмни ташкил этади.

Меҳнатчиларни соғломлаштириш мақсадида пешқадам корхона ҳар йили 10 дан ортиқ санаторий, касалхоналар билан шартнома тузади. Демак, ишчи-хизматчилар касаба уюшма йўлланмаси билан ўз соғлиқларини мустаҳкамлаш имконига эга бўлмоқдалар. Ҳисобот даврида меҳнаткашларни тиббий кўрикдан ўтказиш, дори-дармонлар сотиб олиш учун маблағ аялмади. Касаба уюшма қошидаги кутубхонада маданий-маърифий тадбирлар намунали олиб борилмоқда. Ўтган йили 30 минг сўмлик турли адабиётлар сотиб олинди. Ҳозирда кутубхона хизматидан 218 киши фойдаланмоқда. Яна бир эътиборли томони - сауна, биллиардхона, сартарошхона ва бошқа маданий-маиший хизмат шоҳобчалари фидокорлар хизматида. Ишчилар учун каратэ гуруҳи ташкил этилган. Спортнинг шашка, шахмат, футбол, волейбол турлари бўйича мусобақалар мунтазам ўтказиб келинмоқда.

Ишчи-хизматчилар ҳар чоракда ўз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни арзон нархда олиш имконига эгадирлар. Жумладан, бултур бир килограмм гўшт 50 сўм, бир дона тухум эса 3 сўмдан тарқатилди. Ҳар бир ишчига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиб олиши учун 6 минг сўмдан берилди. Меҳнатчилар болалар пулини ҳам ўз вақтида олишмоқда.

Ютуқлар билан бирга камчиликлар ҳам мавжуд. Баъзи раҳбару мутахассислар муҳим тадбирларни амалга оширишга эътиборсизлик билан ёндошмоқдалар. Бу эса кўнгилсиз ҳолларнинг содир этилишига сабабчи бўлмоқда. Масалан, ҳисобот даврида 13 та бахтсиз ҳодиса рўй берди. Ўтган йили цехларни таъмирлаш, эскирган ускуналар ўрнига замонавийларини келтириш, меҳнат шароитини яхшилашга алоҳида эътибор берилган бўлса-да, баъзи цехларда аёллар гигиена хонаси йўқлиги, ичимлик суви муаммога айланганлиги, болалар оромгоҳининг тўрт йилдан буён ишламаётганлиги ҳақли эътирозларга сабаб бўлмоқда. Бу каби камчиликларни бартараф этишда айрим ўринларда касаба уюшма вакилларида изчиллик, қатъиятлилик етишмаётир.

Зўр уюшқоқлик, талабчанлик вазиятида ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида жанговарликни ошириш, ижтимоий ҳимояни мустаҳкамлаш юзасидан қимматли таклифлар ўртага ташланди.

К.ЭРАЛИЕВ,
Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Янгийўл туман қўмитаси раиси.

Мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқлари кундан-кунга чирой очмоқда. Маъмурий, маданий ва маиший бинолар миллий меъморчилик анъаналари асосида қад кўтармоқда. Хусусан, яқинда Қашқадарё вилоятининг хушҳаво ҳудудларидан ҳисобланмиш Китоб шаҳрида Маданият саройи ва маиший хизмат мажмуаси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Суратда: янги Маданият саройи ҳамда деҳқон бозори майдонидаги маиший хизмат уйининг умумий кўриниши.

Суратчи Ш.СУЛТОНОВ.

OLAMDA NIMA GAP

Г А В А Н А. Куба электр энергияси таъминоти масаласида жиддий қийинчиликларни бошдан кечираётган эди. Куни кеча Камагуэй вилоятидаги электр станцияларидан бирида юз берган фожеа аҳволни янада оғирлаштирди. Иссиқлик энергияси марказини таъмирлаш чоғида кучли портлаш юз бериб икки киши ҳалок бўлди. Айни пайтда станциянинг иши тўхтатилган.

Ҳозир, айниқса, Кубанинг шарқий қисмида электр энергияси таъминоти қийинлашган. Чунки, Камагуэйдан ташқари бу минтақада яна иккита электр станцияси таъмирланаётган эди. Шу муносабат билан уларнинг ҳам иши вақтинча тўхтатилган. Айни пайтда фақат ўта зарур муассасаларгагина чекланган миқдорда электр энергияси берилмоқда.

* * *

П Е К И Н. *КХДР Олий халқ йиғини доимий кенгашининг раиси Ким Ен Нам раҳбарлигидаги ушбу мамлакатнинг қатор юқори мартабали шахслари делегацияси Хитойга ташриф буюрди. Ташриф асносида икки томонлама муносабатларни ривожлантириш ва халқаро миқёсдаги масалалар муҳокама қилиниши кўзда тутилган.*

Айни пайтда Пхеньяндан келаётган хабарларга қараганда, ташриф давомида КХДР раҳбари Ким Чен Ирнинг шу йил ёзда Хитойга мўлжалланаётган сафари ҳақида ҳам сўз боради.

* * *

Р А Б О Т. Жазоир пойтахтида Африка Бирлиги Ташкилотига аъзо мамлакатлар ички ишлар ва адлия вазирларининг анжумани ниҳоясига етди. Тадбир қатнашчилари террорчиликнинг олдини олиш ва унга қарши кураш бўйича Африка конвенциясининг лойиҳасини маъқуллади. Ёвуз иллатга қарши курашда минтақавий ҳамкорликни мувофиқлаштиришга қаратилган ушбу ҳужжатда мамлакатларнинг тегишли қонунчилигини ўзаро мослаштириш учун уларга тузатишлар киритиш ҳам кўзда тутилган.

Анжуманда террорчиликни қандай талқин этиш, унга қарши қандай йўллар билан курашиш масалалари жиддий баҳс-мунозараларга сабаб бўлган эса-да, томонлар бу иллатни бирдек қоралашларини ва уни иложи борича зарарсизлантириш ҳамда бартараф этиш истагида эканликларини билдирди.

Конвенция лойиҳаси Африка Бирлиги Ташкилотининг 12-14 июл кунлари Жазоирда бўлажак саммити иштирокчиларига тақдим этилади.

(ЎзА)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг XIV сессиясида аҳолининг турмуш даражасини ошириш, унинг барқарор ўсишини таъминлаш ва кучли ижтимоий ҳимоя сиёсати бундан кейин ҳам ислоҳотларнинг барча босқичида асосий йўналишлардан бири бўлиб қолиши алоҳида таъкидлаб ўтилди. Жумладан, Президентимиз ана шу сессияда қилган маърузасида: «Аҳолини ижтимоий ҳимоялаш тизимида ёлғиз қариялар, пенсионерлар ва ногиронларнинг талаблари ва эҳтиёжларига алоҳида эътибор бериш лозим бўлади. Ҳокимликлар, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот органлари яқин беш йил ичида ёлғиз пенсионерлар ва ногиронларнинг уй-жой, маиший-турмуш шароитларини яхшилаш, уларни дори-дармонлар ва махсус муолажа билан таъминлаш, қариялар ва ногиронлар интернатларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқишлари зарур.

... Бу ишларнинг ҳаммасига хайрия ташкилотларини, давлатга қарашли бўлмаган жамғармаларни, тадбиркорлар ва ҳомийларнинг маблағларини кенг жалб этиш лозим», дея алоҳида таъкидладилар.

Ижтимоий муҳофаза бозор иқтисодиёти даврида одамларни вақтинчалик қийинчиликлардан асрашнинг одилона усулидир. Биз одамларга ғамхўрлик билан суғорилган тадбирлар жойларда қандай амалга оширилаётганлиги билан қизиқдик. Хусусан, ҳокимликлар, хайрия жамғармалари, тадбиркор-ҳомийлар кам таъминланган оилалар, ёлғиз пенсионерлар ва ногиронларга қай даражада моддий-маънавий кўмак беряпти?

Қуйида шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

бийий газ ва ичимлик суви билан таъминлаш, маданий-маиший хизмат шаҳобчаларини ҳозирги замон талаблари даражасига кўтариш тўғрисидаги кўрсатмалари кўнгилдагидек бажарилмоқда. Туман ҳокими яқинда одамлар миннатдорчилигига сабаб бўлган яна бир хайрли ишга қўл урди. Ҳокимлик қарори билан 250 нафар кам таъминланган, боқувчисини йўқотган ва ногирон кишилар газ, электр энергия, сув ҳақи тўлашдан озод этилди.

Вилоятдаги шаҳар ва туман ҳокимликларининг ташаббуси билан 300 нафардан ортиқ иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси, ногирон, урушда ҳалок бўлганларнинг оилалари, ёлғиз қариялар алоҳида-алоҳида раҳбарларга бириктириб қўйилган. Фарғона шаҳ-

Ижтимоий ҳимоя:

ИСЛОҲОТЛАРНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШИ

Юртингдан бой чиқса-бойлик, деб бекорга айтишмаган. Фарғона вилоятида ҳам асл тадбиркорлар кўпаймоқда.

Масалан, Тошлоқ туманидаги «Камроҳ» фирмаси (раҳбари Раҳматилла Камолов) гўшт етиштиришга ихтисослаштирилган. Бу ерда 400 бош қорамол боқилади. Ўтган йили фирма жамоаси 18 тонна гўшт тайёрлади. Етиштирилган маҳсулот шартнома асосида давлат таъминоти идораси билан умумий овқатланиш корхонаси ҳамда бозорда сотилди. Соф даромад ҳисоб-китоб қилинганда, 3 миллион 174 минг сўмдан иборат бўлди. Шундан 832 минг сўми хайрия мақсадларига ишлатилди. Айни вақтда фирма тумандаги ёлғиз пенсионерларнинг кундузги дам олиш марказини оталиққа олган. Қарияларнинг озиқ-овқати, кийим-кечаги, дори-дармон ва сайр-томоша харажатлари ана шу саховатпеша фирма мутасаддилари зиммасида.

- Тадбиркорлик, - дейди Раҳматилла ҳожи Камолов, - биз учун ота мерос касб. Мана, юртимиз мустақил бўлиб, у кишининг ишларини биз - фарзандлари давом эттирмоқдамиз. Халқимизда «Олтин олма, дуо ол, дуо олтин эмасми»- деган мақол бор. Биз республикамизда ўтказилган «Ташаббус-98» кўрик-танловида қатнашиб 1-

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ СОҲИБИ

ўринни олдик ва Президентимиз совғалари - «Дамас» автомашинаси ҳамда ғолиблик дипломи ва олтин медал соҳиби бўлиб қайтдик.

Тадбиркор Тоиржон Тиллабоев («Мингчинор» фирмаси раҳбари) Фарғона шаҳридаги «Саҳоват» уйини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминламоқда. Бугина эмас, ушбу фирма амалдаги йилда тумандаги 6 та болалар боғчасини ўз оталиғига олган. Уларда 600 нафар кичкинтойлар тарбияланмоқда. Ҳар бир бола учун ойига 300 сўмдан ўтказилмоқда. Фирма бир қанча оилаларнинг оғирини енгил қилиб, инсонпарварлик ёрдами кўрсатмоқда.

Риштон туманида юртбошимизнинг аҳолини таридаги «Саҳоват» уйи директори Бектош Дурсунов шундай дейди:

- Ҳокимликлар ва фирма раҳбарларидан жуда миннатдормиз. Улар қўлларидан келган ёрдамни аяшмаяпти. Қува тумани ҳокими «Мингчинор» фирмаси раҳбари билан «Саҳоват» уйига ташриф буюришди. Қарияларга ўзлари олиб келган совға-саломларни ҳадя этишди. Қува шаҳар ҳокими эса таъмирлаш ишлари учун қурилиш материаллари ажратди. Шунингдек чинни, ёғ-экстракция ҳамда азот ишлаб чиқарадиган заводлар раҳбарлари ҳам талаб ва эҳтиёжларимизни ўз вақтида қондириб турибди. 1998 йилда ҳомий ташкилотлар биз учун жами 296 минг сўм миқдорида моддий ёрдам кўрсатди. Фурсатдан фойдаланиб, уларнинг ҳаммасига раҳмат айтаман.

Шухрат МУРОДОВ,
Эшонкул ХАЙДАРОВ.

(Давоми бор)

Огоҳлик!

ҚУШНИНГ ИНИ ҲАМ БУЗИЛМАСИН

Асримизнинг бошларида «Марғилонда ўт ёқсам, Ўшда тутун» деган дардли сатрлар қўшиққа айлангани маълум. Фан-техника мислсиз тараққий этган бугунги замонда курраи заминнинг ҳар бир бурчагида ёнган олов инсоният юрагида оғриқ уйғотиши муқаррар. Шундоққина қўшнимиз Тожикистонда рўй бераётган таҳликали вазият ҳар бир юртдошимиз кўнглини безовта қилиб, атрофга янада тийрак назар ташлашга ундамоқда.

Маҳмуд КАРИМОВ,
Тошкент вилоят божхона бошқармаси «Яллама» маскани раҳбари, «Жасорат» медали соҳиби:

- Хизмат юзасидан ўзим гувоҳ бўлган воқеаларга асосланиб айтаманки, Ўзбекистон орқали гиёҳванд моддаларни ўтказишга уринувчи кимсалар Тожикистоннинг тоғли ҳудудларидан, бошбошдоқлик ва тартибсизлик ҳукмрон бўлган каваклардан чиқиб келишади. Заҳри қотил орқали бойлик орттириш ниятида юрган бу зотларнинг жаҳолат ботқоғига ботган, дунёвий тузумдан йироқ афғон тупроғи билан алоқада бўлиши ҳам фикримизни исботлаб турибди.

Тинчлик ва осойишталик турмуш тарзига айланган юртимиз бундай касофатлардан ҳоли бўлиши учун, «қозон»нинг «қораси» юқмаслиги учун ҳар бир фуқаро ҳушёр ва зийрак туриши муҳимдир. Огоҳлик эгнига ҳарбий ёки ички ишлар, божхона либосини кийганлар учунгина тааллуқли деганлар янглишади. Қўшнингизникига келган машина шубҳали кўринса, кимдир савдогарлик ниқобида ёт ғояни тарғиб қилса - лоқайд бўлманг! Бундай ҳолатларга жамоатчилик эътиборини қаратайлик. Агар бепарволикка берилсак, аввало ўзимиз зиён кўришимизни англайлик. Агар бир қушнинг ини бузилса, қанча бесаранжомлик бўлади.

Эргашали ҚУРБОНОВ, Наманган туманидаги Хўжақишлоқ маҳалласи меҳнат фахрийси:

- Ватанфурушларнинг манфур башарасини экран орқали кўрганимда вужудимда нафрат туйғулари жунбушга келди. Нафс йўлида, амал ҳирсида ўз туққанларини ҳам ўлдиришга тайёр бу кимсалар қайси тил билан Ислом дини ҳақида гапираркан? Ахир азал-абаддан ҳам ақлу заковати, билим ва салоҳияти билан эл ҳурматини қозонган одамлар жамоага раҳбар бўлишган-ку! Бунёдкорона меҳнат учун яралган қўлни қонга ботириб, разил ниятини «жиҳод» сўзи билан ниқоблаш мусулмончиликнинг қайси рукнига тўғри келади?

Агар биз тинч меҳнат гаштини сурамиз десак, кўнглимиздан ғулғулани ҳайдаймиз десак, атрофимиздаги воқеаларга ҳушёр муносабатда бўлишимиз керак. Зотан, кўпнинг қудратидан устун бўлган куч бу дунёда йўқ.

Шерзод АННАЕВ,
Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи ишчиси:

- Тожикистоннинг Жирғатол туманидаги ваҳшийлик ҳақида матбуотда ўқиб бадaним жимирлаб кетди. Ўн саккиз нафар навқирон йигитларнинг бошини танасидан жудо қилиш, уларни инсонийликнинг оддий талабларига риоя қилмаган ҳолда кўмиб ташлаш учун одам боласи қанчалик малъун, қанчалик тубан бўлиши керак. Ишончим комилки, ўз хатоларини англаб етган бу йигитлар кўнглида не-не орзулар ғунча очган, ота-онам олдига, қадрдон гўшам бағрига етиб борсам, тинч меҳнат билан шуғулланаман, деган мақсад бўлган.

Мен бой анъаналардан таркиб топган заводнинг 1-цехида кечки сменада ишлайман. Кундузи Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг 1-курсида таълим оламан. Ишим ўқишимга ҳалақит бермайди, аксинча бир-бирини тўлдиради. Ҳар дақиқа ўзимни жамият учун керакли эканлигимни ҳис қилиб тураман. Тожикистондаги таҳликали ҳаётни бошдан кечираётган тенгдошларим ҳақида ўйлаганимда биз тинчликни янада қадрлашимиз кераклигига астойдил ишонч ҳосил қиламан. Демак, бу кунларнинг ўзи бўлмаётганлигини ҳар биримиз англаб етишимиз лозим.

Ш.ЖАББОРОВ тайёрлади.

СИЗ ТАРИХНИ БИЛАСИЗМИ?

Навоий шаҳридаги ёш томошабинлар театрида мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилган «Сиз тарихни биласизми?» кўрик-танловининг вилоят босқичи якунланди. Унинг қатнашчилари ўлкамиз тарихига оид саволларга жавоб бериш билан бирга миллий ва умумбашарий қадриятлар, халқ амалий санъати борасидаги билимларини ҳам намойиш этди. Навоий шаҳридаги 8-ўрта мактабнинг «Тўмарис» жамоаси биринчи ўринга лойиқ деб топилди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Навоий шаҳридаги 15-мактаб ва Хатирчи туманидаги 27-мактаб жамоаларига насиб этди. Ғолиблар эсдалик совғалари билан тақдирланди.

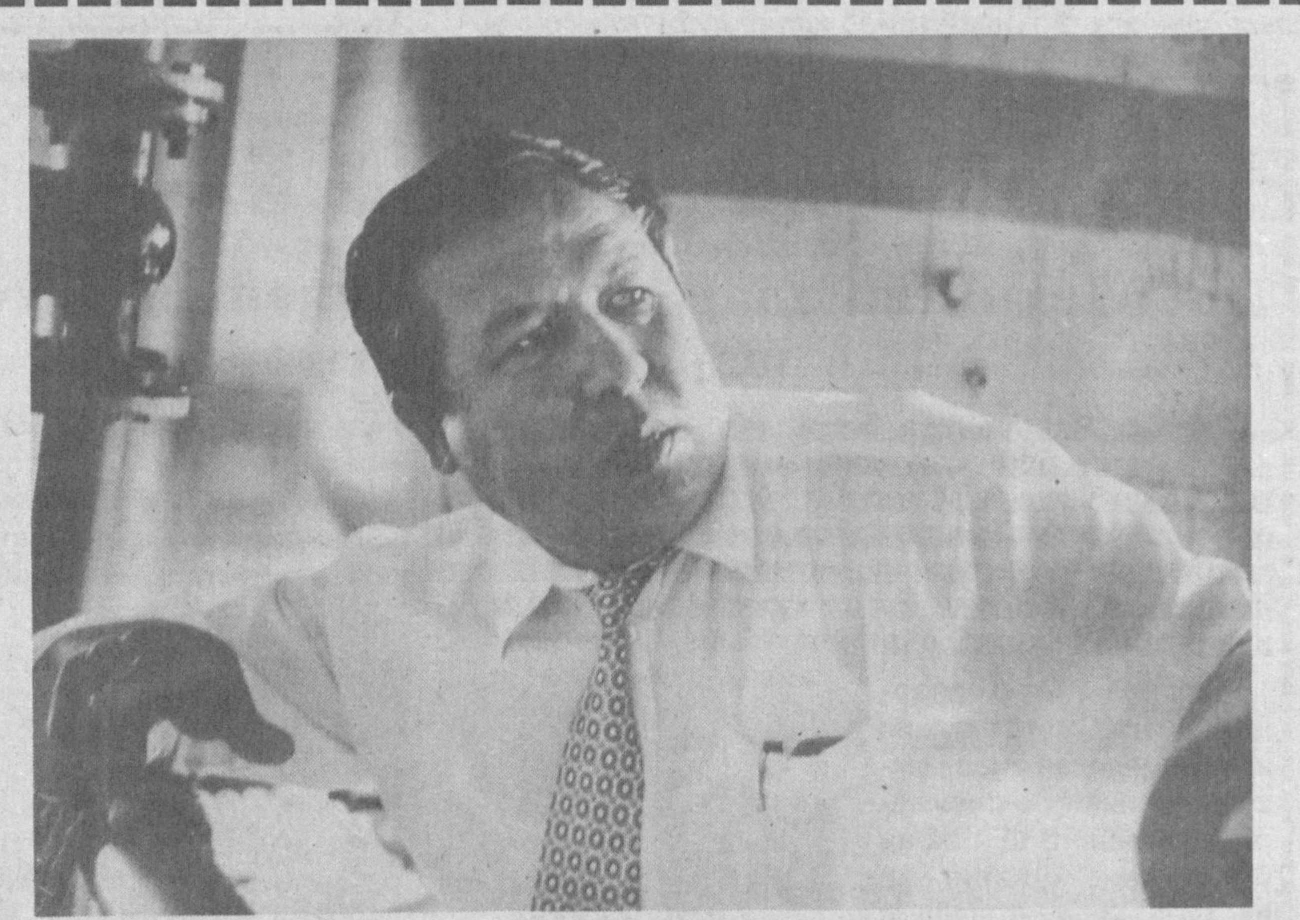

Тўрақўрғон туманида ер малҳами-ўғит ишлаб чиқарадиган завод қурилиб, иш бошлади. Шу нарсани алоҳида таъкидлаш керакки, бундай биозавод АҚШ ва Японияда бор холос. Заводда тайёрланаётган ер малҳами ўғитининг муаллифларидан бири физика-математика фанлари доктори, профессор, истиқболли тадқиқотлар ва инновация институти директори Бадриддин Рихсиевдир. У айни вақтда корхона, илмий раҳбари сифатида иш олиб бормоқда.

Завод ҳар йили 250-300 тонна биоазот-ер малҳами ишлаб чиқаради. Бу малҳамнинг 1 килограмми 150 килограмм селитра қувватини беради. Шунинг учун ҳам айни вақтда завод маҳсулотларига харидорлар кўп.

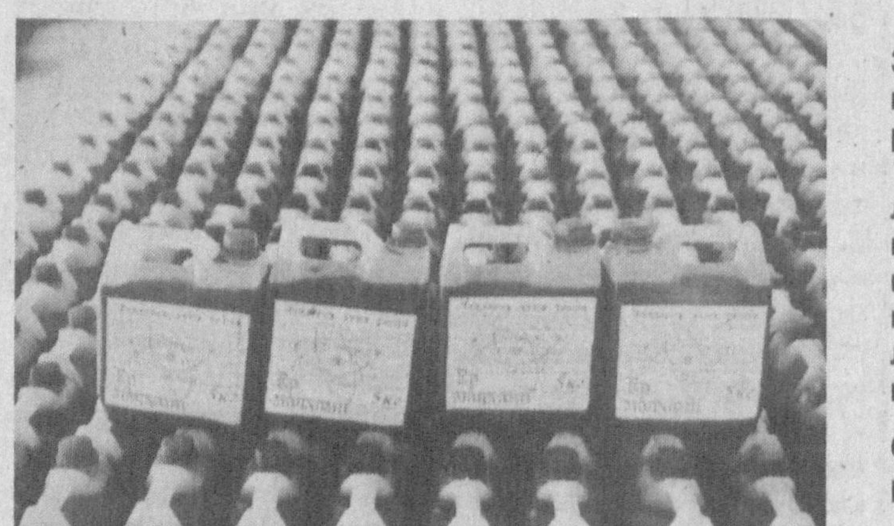

Суратда: профессор Бадриддин РИХСИЕВ ва тайёр маҳсулотлар.

Б.ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

Акс садо

ИККИСИ БАЙТ БИР ҒАЗАЛДАН

«Дўсту қардошдир азалдан
Ўзбегим тожик билан,
Иккиси байт бир ғазалдан
Ўзбегим тожик билан»...

Халқ шоиримиз Абдулла Ориповнинг бу сатрлари барчага ёд бўлиб кетган. Кеча «Ўзбекистон» телеканалида «Санъат дўстликка чорлайди» рукни остида берилган халқ артисти Жўрабек Муродов иштирокидаги кўрсатув ҳам мазкур шеърнинг нақадар ҳаётийлигини исботлади.

Юртбошимиз ўзбек билан тожик икки тилда сўзлашувчи бир халқ, деган эди. Жўрабек Муродов аллақачон нафақат тожикларнинг, балки ўзбекларнинг ҳам ўз халқ артистига айлангани бу фикрнинг яққол далилидир. Санъаткорнинг Ўзбекистондаги концертлари ҳар доим катта муваффақият билан ўтади. Телекўрсатувда у ижро этган ўзбекча ва тожикча қўшиқлар, машҳур ўзбек ҳофизлари номини тилга олиб, уларни устоз сифатида эътироф этгани юраклларнинг тубидан жой олди.

Ҳозирги пайтда Тожикистондаги вазиятнинг кўнгилдагидай эмаслиги, бу вазият тожик халқини ҳам, ўзбек халқини ҳам баравар ташвишга солиб турганини ҳисобга олсак, телевидениенинг бу кўрсатуви айни муддао бўлганини эътироф этиш лозим. Ана шундай кўрсатувлар минтақада тинчлик ва барқарорликнинг ҳукмрон бўлишига муносиб ҳисса қўшиши шубҳасиз.

М.ХЎЖАЕВ.
(ЎзА)

Қарор ва ижро

Ўзбекистон Жисмоний тарбия ва спорт Давлат қўмитаси Миллий олимпия қўмитаси билан ҳамкорликда манфаатдор вазирлик ва идоралар иштирокида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 27 майдаги «Ўзбекис-

СПОРТ РИВОЖЛАНИШ ЙЎЛИДА

тонда жисмоний тарбия ва спортни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини муҳокама этишга бағишланган кенгаш ўтказди.

Кенгашда қарорда белгиланган вазифаларни кўрсатилган муддатда сўзсиз бажариш бўйича ишчи гуруҳи тасдиқланди. Жисмоний тарбия ва спорт Давлат қўмитаси, Миллий олимпия қўмитаси, қарорнинг муайян моддаларини амалга оширишга масъул бўлган вазирлик ва идораларнинг етакчи ходимларидан таркиб топган 11 та комиссия ташкил этилди.

Кенгашда, шунингдек, 10-11 июн кунлари Ҳамза номидаги давлат академик драма театрида республика семинар-кенгаши ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Унда бир қанча вазирлик ва идоралар раҳбарлари, республикамизнинг ҳамма жойидаги турли спорт ташкилотлари мутахассислари иштирок этади.

(ЎзА)

ЯНГИ ИШ ЎРИНЛАРИ

Бухоро вилоят маҳаллий саноат тизимига қарашли корхоналар яна биттага кўпайди. Қоракўл тумани марказида 4-5-нав пахта толасининг қайта ишлайдиган фабрика фойдаланишга топширилди. Ушбу корхона учун ажратилган бинони таъмирлаш, тўқув дастгоҳлари билан жиҳозлаш учун юз миллион сўмдан зиёд маблағ сарфланди.

Йилига 540 минг погон метр дағал мато, шу жумладан, 60 минг погон метр бахмал ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги корхонанинг ишга тушурилиши туфайли олтмиш нафардан кўпроқ киши доимий иш билан таъминланди.

Корхонанинг очилишида вилоят ҳокими С.Ҳусенов қатнашди.

«Ишонч» бонг уради

Республикамиз халқ таълими тизимида ислоҳотлар изчил амалга оширилаётганлиги кадрлар тайёрлашнинг сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилишини таъминламоқда. Муҳтарам Президентимиз умумтаълим мактабларида ўқувчилар учун энг қулай шароитларни яратиб бериш ва уларни чуқур, малакали билим олишларига эришиш борасида алоҳида ғамхўрлик қилмоқдалар. Бироқ, келажагимиз бўлган ёшларга ҳамма жойда бирдек яхши шароит муҳайё қилинган, деб бўлмайди. Айниқса, Тошкент вилоятининг Паркент шаҳридаги тўққиз йиллик 3-таянч мактаб биносини кўрган киши ҳайратдан ёқа ушлайди. Илм маскани ходимларининг фикрига эътибор қаратайлик.

МАКТАБ АВАРИЯ ҲОЛАТИДА

Абдувоҳид АБДУРАҲМОНОВ, мактаб директори:

-Салкам чорак асрдан бери шу ерда ишлайман. Билим маскани барпо этилганига эса 69 йил бўлган. Шунинг ўзидан ўқувчилар ва ўқитувчилар учун қандай «шароит» яратиб берилганини фаҳмлаш қийин эмас. Бор-йўғи ўнта синфхонада 700 нафар ўқувчи таълим олади, ўқиш уч сменада ташкил этилган. Яқинда мактаб жойлашган ҳудуд ёнидан меҳнаткашларга уй-жой қуриш учун 20га ер ажратилди. Бу янги кўчиб келганлар ҳисобига ўқувчилар сони яна кўпаяди, демакдир.

Аҳвол ўзгармаса, ўқувчилар тўрт сменада ўқишга мажбур бўладилар. Ўйлайманки, бундай шароитда фарзандларимизга чуқур билим бериш мушкул.

Париза РУҲУТДИНОВА, она тили ва адабиёт ўқитувчиси:

-Бир гуруҳ ота-оналар бу ҳақда тегишли ташкилот, идораларига мурожат қилишларига қарамасдан аҳвол ўзгармаяпти. «Ўгай» мактабимиз томидан ёғингарчилик пайтида чакка ўтади. Марказий иситиш мажмуи мавжуд эмас. Очиғини айтсам, бу бино омборхонага ҳам ярамайди.

Матлуба ҲАКИМОВА, Тамбалак қишлоғидан:

- 4 нафар фарзандим шу мактабда ўқийди. Улардан орзу-ҳавасим катта. Лекин ҳар бир фан учун керакли хоналар, лабаратториялар, кўргазмали қуроллар сақланадиган жой йўқ. Кутубхона, спорт майдончаси орзулигича қолмоқда. Ночор аҳволга тушиб қолган мактабда фарзандларимиз қандай қилиб тўлақонли билим олишлари мумкин?

Манзурбой САРБОЕВ, Паркент туман ҳокимлиги меъморчилик бўлими бошлиғи:

- Бундан 10 йил муқаддам Республика Халқ таълими вазирлигидан махсус комиссия келиб, ушбу мактаб биносини фойдаланиш учун яроқсиз, деб топиб, унинг қарорига кўра зудлик билан маблағ ажратилди. Лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланиб, 842 ўқувчига мўлжалланган замонавий ўқув маскани қурилиши бошлаб юборилди. Юқори Чирчиқ туманидаги 12-қурилиш ташкилоти салкам 2 йил мобайнида бинонинг 1 қаватини битказди, халос. Кейин... «маблағ йўқлиги» сабабли иш тўхтаб қолди. Қолган ишга қор ёғар деганлари шу бўлса керак-да!

Бизнингча, юқорида билдирилган фикр-мулоҳазаларга изоҳ бериб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Чунки 8 йилдан буён, туя гўшти еб келаётган мактаб қурилиши ҳали бери ниҳоясига етиши даргумон. Бироқ биз бир нарсага ҳайронмиз: наҳотки шунча йилдан бери мазкур мактаб қурилишини давом эттириш учун маблағ топилмаётган бўлса?

Шундай экан, ўғил ва қизларимиз чуқур билимли, иқтидорли бўлишлари учун биринчи навбатда уларга зарур шароитлар яратиб беришимиз лозим эмасми?

Дарвоқе, жорий йилда ўз билимларини оширишни ўйлаган ўнлаб ўқувчилар 3-4 чақирим йўл босиб, қўшни қишлоқдаги мактабга қатнашга мажбур бўлдилар. Ҳақли савол туғилади: Ўқувчи ёшлар орзуси қачон ушалади?

Илҳом ШЕРМУҲАМЕДОВ,
Абдунаби МАННОПОВ.

ДАНҒАРА КОЛЛЕЖИ

Данғара туманида енгил саноат ишлаб чиқариш тармоқлари учун малакали мутахассислар тайёрлаб берадиган коллеж қурилиши бошланди. Бу билим даргоҳи 750 нафар ёшларни ўз бағрига олади. Узоқ қишлоқлардан келиб таҳсил олиш истагида бўлган ёшлар учун 200 ўринли ётоқхона бунёд этилади. Коллежда ёшлар билим олиш билан бирга тикувчилик, тикув жиҳозларини таъмирлаш, терига ишлов бериш каби касбларни ўрганади.

«Қўқонагроқурилиш» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамоаси бунёдкорлари қураётган замонавий билим маскани келаси йили фойдаланишга топширилади.

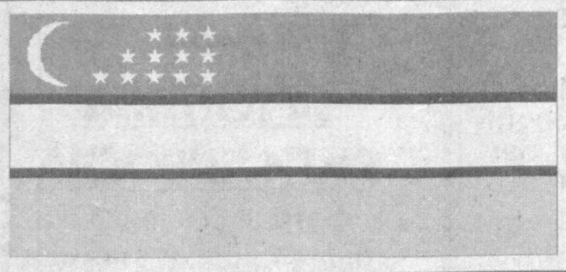

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 8 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

«Ишонч» танловига

«ОЙБУЛОҚ» МАЛИКАСИ

- Бу йил биздан қанча сабзавот сотиб олмоқчисиз?

- Минг тонна.

- Мунча кўп?-ажабланди хўжалик раиси.

- Туманимиз аҳолиси ҳам озмунча эмас-да,- босиқлик билан жавоб берди Балиқчи туман тайёрлов ҳиссадорлик жамиятининг бошлиғи Лолахон Ғаниева, - сўнг ёнидан кичкинагина ҳисоблаш машинасини олди. - Туманда ҳозир 140 минг аҳоли яшамоқда. Ҳар бир фуқаро бир кунда ўртача қанча мева, картошка, сабзавот истеъмол қилади-ю, йил давомида қанча? Режамиз ана шу ҳисобдан келиб чиққан. Туман аҳолисини йил давомида етарли миқдордаги озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш асосий вазифаларимиздандир. Акс ҳолда бозордаги нархнинг кўтарилиб кетиши ҳам ҳеч гап эмас. Оворагарчиликлар, ортиқча сарф-харажат, асаббузарлик. Буларни ҳаммадан кўпроқ сиз тушунасиз, раис ака.

Жамоа хўжалиги раиси ручкани қўлга олар экан, Лолахонга зимдан тикилиб қолди: «Ҳа, бу аёлни бекорга тадбиркор аёл демас эканлар. Ҳисоб китоблари жойида, фикрлари теран»

Лолахоннинг билгани билган. У бултур жамоа хўжаликлари, фермерлар ва оддий қишлоқ меҳнаткашлари билан шартнома тузган, шу шартномага мувофиқ бир неча минг тонна сабзавот маҳсулотлари, мева харид қилиб, заҳирага олиб қўйган эди. Яхши қилган экан, айни муддао бўлди. Чунки, четдан маҳсулот олиб келишга ҳожат қолмади. Ҳатто бу сабзавот ва меваларнинг ўзларидан ортганини қўшни қишлоқларга сотдилар. Жамият сабзавот ғамлаб сотишнинг ўзидан 4 ярим миллион сўм соф фойда кўрди. Бундан ташқари, бу йил тайёрлов ишига барвақтроқ киришилди. Бунинг боиси шундаки, аввало, ўтган йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўп мева ҳамда сабзавот тайёрлаш режалаштирилган. Иккинчидан, хўжалик ҳамда фермерлар билан шартнома қанчалик эрта тузилса, уларнинг масъулияти шунча ошади, ҳар хил баҳоналарни рўкач қилишга ўрин қолмайди.

Эл манфаати деб куйиб-ёниб ишлаш, яшашга одатланган Лолахон ана шуларнинг ҳисоб-китобини қилибгина қолмай, чинаккам тадбиркор сифатида тайёрлов иши-мавсумий, нари борса 3 ой қирқ-эллик киши қизғин меҳнат билан шуғулланиши, бошқа вақтда уларнинг аксар қисмига жавоб бериб юборишга тўғри келишини билади. Ахир уларнинг ҳам бола-чақаси бор. Шундоқ экан, мавсумгача хайр дейиш раҳбар учун осон гап эмас.

Жамият раҳбари шуларни ўйлаб бўлса-да, тайёрлов соҳасидаги анъанавий чегарадан бир оз чиқиб, жамият қошида қўшимча иш ўринларини яратишни лозим деб топди. Шундай қилиш лозимки, ушбу иш ўринлари меҳнаткашнинг тирикчилигига ярабгина қолмасдан, корхонага ҳам наф келтирсин. Шунингдек, аҳолининг ҳам оғирини енгил қилсин. Лолахон ўзини ўтга-сувга урди, тортишди, ҳокимгача борди.

— Ҳой опа, жонингиз нечта ўзи? Тайёрлов иши билан тинчгина, шуғулланиб юраверсангиз бўлмайдими, идора қошида кичик корхоналар очишни ким қўйипти сизга!,-дегувчилар ҳам топилди.

— Танангизга бир ўйлаб кўринг!-жавоб беради Лолахон шундай «маслаҳат» берган кишиларга,-уйимни таъмирлатаман, гул солдираман, диванимни тузаттираман, эшик-ром қилдираман, пештоқини безаттираман деб уста қидириб юрганлар туманимизда озми? Агар бинокорлар бригадасини тузсак, аҳолининг жонига оро кирган бўламиз. Энди бу ёғига эътибор беринг: биз заҳирага тайёрлаган минг-минг тонна мева-сабзавотни-ку, қиш совуғида яхши ҳолатда сақлаб қола оламиз. Аммо баҳорда-чи? Кунлар исиб кетса сабзавот бузила бошлайди, кўкариб кетади, чирийди. Ўзимизда консерва цехи қуришга эришсак, бундай зарардан қутиламиз қўямиз, қайта ишлашдан эса даромад ҳам кўпаяди. Юзлаб кишилар иш билан ҳам таъминланадилар.

Лоқайд кишилар бу шиддат, иштиёқ олдида лом-мим дея олмай қолдилар.

Лолахон Ғаниева эса айтганини қилди - жамият қошида бирин-кетин консерва, тикувчилик, бинокорлик, асалари, қадоқлаш цехлари иш бошлади, обжувоз, чорва фермаси, ғаллакорлик тармоқлари вужудга келди. Буларнинг ҳар бири, у ёки бу тарзда одамлар эҳтиёжини қондиришга хизмат қилаяпти. Масалан, ким қандай кийим тиктирмоқчи бўлса, шу цехга югуради. Корхоналар коржома, шифохона, оромгоҳлар чойшаб, кўрпа-тўшак, ёстиқ жилдларини тикиб беришга буюртма берадилар. Жамоа хўжаликларига этак керак ва ҳоказо.

Ҳиссадорлик жамияти аъзолари ўз кучлари ва имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, уруғлик дон тайёрлаш ҳадисини ҳам олишди. Улар жамоа хўжаликларида синовдан яхши ўтган энг яхши буғдой навларидан тонна-тонна олиб, Германиядан келтирилган агрегат ёрдамида саралайдилар, уруғлик ҳолига келтириб, хўжаликларга, деҳқон-фермерларга, томорқа эгаларига сотадилар. Бу иш ҳам хўжалик хазинасини қўшимча даромад билан бойитяпти.

— Мамлакатда иқтисодий ислоҳотлар дадиллик билан амалга оширилаётган бугунги даврда салгина хотиржамликка, бепарволикка берилсангиз карвондан ортда қоласиз, - дейди жамият раиси,- биз ҳам эртанги кун режалари, ташвишлари билан яшаяпмиз. Бир мисол: яқинда Арабистонга борган дугоналарим менга бир қути қуритилган ўрик олиб келишди. Мазаси бизнинг ўриклардан анча паст-у, кўриниши кўзни қувнатади-олтиндай. Агар биз ҳам ўз мевамизни ана шундай чиройли ҳолга келтириб сота олсак, жаҳонда қўлма-қўл бўлиб кетиши турган гап. Шу мақсадда америкалик сармоядорлар билан келишиб, қўшма корхона қуриб, ишга туширишни мўлжаллаяпмиз. Бу Истиқлол шарофатидир!

Тайёрловчилар ўз корхоналарига «Ойбулоқ» деб ном беришган. Унга атаб қўшиқ ҳам тўқишган:

Тинч бўлгандан
замонамиз,
Янграб турар
таронамиз.
«Ойбулоқ»да меҳнат
қилиб,
Нурларга тўлди
хонамиз.

М.АБДУКАРИМОВ.

Мулкдорлар синфининг истиқболли вакиллари

ТАДБИРКОРНИНГ ҚАЙТА ИШЛАШ КОРХОНАСИ

Янгича ишлаш афзалликларини ўз тажрибасида синаб кўриб, унга дилдан ишонч ҳосил қилиб бораётган деҳқон-фермер хўжаликлари иқтисодий ислоҳотлар муваффақиятини белгиловчи таянч кучга айланиб бормоқда.

Ўтган йилда вилоятда ҳаммаси бўлиб, 1657 фермер фаолият кўрсатган бўлса, жорий йилнинг дастлабки чорагига келиб бу рақам яна 123 тага кўпайди. Сон ва сифат жиҳатидан ўзгаришлар келгусида ҳам давом эттирилади.

Бултур вилоятда етиштирилган ялпи пахта хомашёсининг яхшигина қисми фермер хўжаликлари ҳиссасига тўғри келди. Амалдаги йилда бу улушни икки ҳиссага ошириш мўлжалланаётир. Якунланган йилда 25909 тонна пахта, 10990 тонна дон, 1151 тонна сабзавот, 670 тонна полиз маҳсулотлари, 1548 тонна мева, 1267 тонна узум, 668 тонна гўшт, 4765 тонна сут, 140 минг дона тухум етиштиришни уддасидан чиққан нодавлат ташкилотлари айни пайтда янги марраларни кўзлаб иш юритмоқдалар.

Гектар бошига ҳисобланганда бултурги йилда пахта ҳосилдорлиги 25,1 центнер, ғаллачиликда ўртача 30 центнерлик довон ортда қолдирилди. Бу вилоятнинг ўртача кўрсаткичидан анча баланддир.

Бухоро тумани фермерлари (вакиллик директори Х.Алиев) бошқаларга ўрнак бўлиб келмоқдалар. Бултур улар олдинги йилга қараганда пахта етиштиришни 500 тоннага, донни 564 тоннага оширишга эришдилар. Ғиждувон, Жондор, Ромитан туманларида сезиларли ютуқлар қўлга киритилди. Бунга «Беҳзод» (Бухоро тумани), «Фаттоев» номли (Пешку), «Рўзи» (Жондор), «Оқработ» (Вобкент), «Бўрон бобо» (Қоракўл), «Баёт (Шофиркон) фермер хўжаликларини ибрат қилиб кўрсатиш мумкин.

- Давр ўртага қўяётган талаблардан келиб чиқиб, ўз иш услубимизда кескин ўзгаришлар қилишга ҳаракат қилмоқдамиз, - дейди вилоят уюшмасининг раҳбари М.Баратов. - Асосий диққат-эътиборни фермер жамоаларини ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлашга, уларга етарлича амалий ёрдам кўрсатиш, истиқболларини излаб топишга қаратмоқдамиз. Ўтган даврда техник хизмат кўрсатувчи идоралар, молиявий мадад берувчи тузилма вакиллари, қайта ишлаш корхоналарининг раҳбарлари билан ўтказилган ошкора мулоқотларда умумий ишга наф келтириши мумкин бўлган омиллар атрофлича муҳокама этилди. Ўсимлик мойи, кунжара, шулхага ўхшаш маҳсулотларни туман марказларидаги савдо уйлари орқали етказиб беришга келишиб олинди. Айни пайтда ўтган йилгидан қолган тола пули масаласи ҳам ҳал этилаётир. Амалдаги йилда имтиёзли кредит ажратишга эътибор янада кучайтирилади. Ана шу мақсадда жуда қисқа фурсатда камида 100 миллион сўм маблағ ажратиш чоралари кўрилаётир. Бу, бултурги даражага нисбатан деярли 2,5 баробар кўпдир.

Бугун Ғиждувонда «Файз» хўжалигига қарашли чорвачилик мажмуидаги қайта ишловчи кичик завод фойдаланишга топширилиб, тўла қувват билан ишлай бошлагани, Пешкуда илғор тадбиркор Ёқуб Фаттоевнинг елиб-югуришлари эвазига қад ростлаётган сутни қайта ишлаш корхонаси, Олот туманидаги «Зафар» фермер хўжалигида бир кеча-кундузда 1 тонна ун етказиб бераётган замонавий тегирмон ва шунга ўхшаш хусусий мулкдорларга қарашли қатор иншоотлар эртанги истиқболдан нишонадир.

Усмон НАВРЎЗ,
«Ишонч» мухбири.

Шарҳловчи минбари

ТАБИАТ ИНЖИҚЛИКЛАРИ ВА ИНСОН

Кения пойтахти - Найробида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти раҳнамолигида табиий офат талофатларини камайтириш юзасидан халқаро анжуман бўлиб ўтди. Унда Африка қитъасининг 34 мамлакати ҳамда ўндан ортиқ халқаро ташкилотдан вакиллар иштирок этди. Анжуманда табиий офат талофатларини камайтириш ва бартараф қилиш борасидаги саъй-ҳаракатларни янада фаоллаштириш ҳақида гап борди.

Кузатувчиларнинг таъкидлашича, Африкада бу борада амалга оширилаётган ишлар талаб даражасида эмас. Айрим мамлакатлар ва халқаро ташкилотлар табиий офат талофатларини камайтириш масаласига етарлича эътибор бермаётир. Бунинг натижасида қурбонлар сони янада кўпаймоқда, аҳолининг турмуш даражаси пасаймоқда. Айрим давлатлар эса ўз ҳудудида рўй берган табиий офат талофатларини бартараф қилишга қодир эмас. Улар халқаро молиявий ташкилотлар ва хорижий давлатлар кўмагига муҳтож.

Албатта, бундай муаммо ва камчиликлар нафақат Африка, балки курраи заминимизнинг бошқа қитъаларида ҳам етарли. Хусусан, Россиянинг Узоқ Шарқ минтақаси ўрмонларида юз бераётган ёнғин ҳамон давом этаётир. Минглаб гектар ўрмон ёниб кулга айланмоқда. Ўт ўчирувчилар эса ёнғинни тўхтатишга ожиз. Шимолий Корея ёки Кубада бўлиб ўтган қурғоқчилик туфайли бу мамлакатларда очарчилик муаммоси пайдо бўлди. Ўтган йили Марказий Америкада юз берган даҳшатли «Митч» довули ушбу минтақа давлатлари иқтисодиётини издан чиқарди. Улар ҳамон ўзини ўнглай олгани йўқ.

Европанинг айрим мамлакатларида бўлиб ўтган қор кўчкилари, Янги Зеландиядаги зилзила, Хитойдаги сув тошқинлари... Буларнинг барчаси катта ташвиш туғдирмоқда.

Энг ачинарлиси шуки, табиий офат натижасида минглаб одамлар қурбон бўлаётир. Статистик маълумотларга қараганда, 1997 йилда табиат инжиқликлари туфайли 13 мингга яқин киши нобуд бўлган. Жумладан, 43 фоизи сув тошқинлари, 22 фоизи зилзила ва 28 фоизи довул ҳамда кўчкилар таъсирида қурбон бўлган. Молиявий зарар эса 30 миллиард АҚШ долларига етади. Кузатувчилар ўтган йили юз берган табиий офатлар ҳам бундан кам бўлмаганини айтмоқда.

Табиий офат талофатлари ва қурбонлар сонини қандай қилиб камайтириш мумкин? Найроби анжумани иштирокчилари ушбу саволга жавоб излаб, табиий офатларнинг олдиндан пайқаш орқали одамларни ўз вақтида огоҳ этиш ва зарур бўлган чоғда уларни бошқа жойларга кўчириш, хавфсизлик чора-тадбирларини кўриш билангина эришиш мумкинлигини таъкидлади. Бу борада мамлакатлараро ҳамкорлик муҳимлиги қайд этилди.

Равшан МАҲМУДОВ,
ЎзА шарҳловчиси.

Англиядаги Руҳонийлар Девони

II. Бошланғич касаба уюшмалари қўмитаси ҳужжатлари

117 САВОЛГА ЖАВОБ

63. Бошланғич касаба уюшма қўмитасида қандай иш юритиш лозим бўлган ҳужжатлар ташкил қилиниши керак?

Тасдиқланган 3 январь 1999 йил.
Касаба уюшмаси қўмитаси йиғилишининг
баёни N15 « — « —— 1999 й.

Корхона касаба уюшма қўмитасининг 1999 йил учун иш юритиш лозим бўлган ҳужжатлари рўйхати.

N Ҳужжат номи	Сақлаш муд-ти	Изоҳ
1 Юқори касаба уюшма ташкилотларидан келган ҳужжатлар.	керак бўлгунча	
2. Юқори уюшма органларига юборилган хатлар.	доимий	
3. Қўмита иш режаси.	3 йил	
4. Ҳисобот сайлов йиғилишининг ҳужжатлари.	доимий	
5. Қўмита йиғилиши мажлиси баёнлари.	доимий	
6. Касаба уюшма ташкилотининг умумий йиғилиши мажлиси баёнлари.	доимий	
7. Жамоа шартномаси ва унинг бажарилиши ҳақида маълумотлар.	доимий	
8. Касаба уюшма қўмитаси ҳузуридаги комиссиялар фаолияти ҳужжатлари.	3 йил	
9. Келиб тушадиган ҳужжатларни ҳисобга олиш дафтари.	3 йил	
10.Жўнатилган жавоб хатларни ҳисобга олиш дафтари.	3 йил	
11.Статистик ҳисобот ҳужжатлари.	доимий	
12. Меҳнаткашлардан тушган ариза ва шикоят хатларини ҳисобга олиш дафтари ва шунга тегишли бошқа ҳужжатлар.	доимий	
13. Меҳнаткашларни қабул қилишни ҳисобга олиш дафтари.	3 йил	
14. Касаба уюшма аъзолари билетларининг ҳисоб варақалари, аъзоларини ҳисобга олиш дафтари.	доимий	
15.Йиғилишларда билдирилган таклиф ва мулоҳазалар, уларнинг бажарилиши ҳақидаги маълумотлар.	3 йил	
16.Соғлиқни тиклаш мақсадида йўлланма олиш учун навбат.	доимий	
17.Ҳужжатлар билан ишлаш бўйича қўлланмалар, кўрсатмалар.	керак бўлгунча	
18.Президент фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси, юқори касаба уюшма органлари томонидан қабул қилинган қарорларни бажарилишини ўрганиб борувчи гуруҳ ҳужжатлари.	керак бўлгунча	
Молиявий ҳужжатлар		
19.Молиявий ишлар бўйича кўрсатмалар ва қўлланмалар.	керак бўлгунча	
20.Сметалар.	доимий	
21.Чорак ва йиллик Молиявий ишлар бўйича кўрсатма ва қўлланмалар ҳисоботлари..	3 йил	
22.Касса ва банк ҳужжатлари, накладнойлар, квитанциялар.	3 йил	
23.Банк тўлов топшириқномаларини рўйхатдан ўтказиш дафтари.	3 йил	
24.Кирим-чиқим ҳужжатларини рўйхатдан ўтказиш дафтари.	3 йил	
25.Касаба уюшма қўмитасининг хўжалик ва буюмларини ҳисобга олиш дафтари.	3 йил	
26.Бош китоб.	5 йил	
27.Молиявий хўжалик фаолиятини тафтиш далолатномаси, моддий бойликларни топшириш ва қабул қилиш ҳужжатлари.	5 йил	
28.Иш ҳаққи ҳисоблаш китоби.	75 йил	
29.Курорт ва санаторий профилакторийларга, дам олиш уйларига берилган йўлланмаларни ҳисоб-китоби ва бошқа ҳужжатлар.	3 йил	

64.Бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти қўмитаси йиғилишида қандай масалаларни муҳокама қилиш мумкин?

1. Корхонада меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича олиб борилаётган ишлар.
2. Меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш.
3. Корхонада меҳнаткашларни овқатланиши ва дам олиши учун яратилган шарт-шароитлар.
4. Корхонада меҳнаткашларнинг ойлик маошларини ўз вақтида ва тўғри тўланишини муҳокама қилиш.
5. Меҳнаткашлар томонидан корхона ички тартиб қоидаларига риоя қилиниши.
6. Меҳнаткашларнинг болаларини ёзги оромгоҳларда соғломлаштириш.
7. Корхонада маданий-оммавий ва спорт ишларини ташкиллаштириш.
8. Меҳнаткашларга меҳнат таътилларини ўз вақтида ва тўғри берилиши.
9. Корхонада дивидендларни ўз вақтида ва тўғри берилиши.
10. Ётоқхонада ўқувчиларнинг яшаши ва дам олиши учун яратилган шарт-шароитлар.
11. Корхонада Президент фармонлари ва Вазирлар Маҳкамаси қарорларини ўз вақтида тўғри бажарилиш ва бошқа масалалар.

65. Иш режаси қандай тузилади?

Иш режасидан намуна келтирамиз ——————

———————— ————————
(корхона номи)
корхонаси касаба уюшма қўмитасининг 1999 йил
N16 сон қарори билан тасдиқланган.
Агросаноат мажмуи ходимлари ——————
корхонаси касаба уюшмаси қўмитасининг 1999 йил учун:

Иш режаси

Кўриладиган масала ва тадбир номлари	Муддати	Масъул
1.Умумий йиғилишда кўриладиган масалалар	феврал	Р.Раҳимов.
а) 1998 йил учун қабул қилинган жамоа шартномасининг бажарилишини муҳокама қилиш.		М.Сафаев. Э.Тожиев.
б) 1999 йил учун жамоа шартномасини қабул қилиш.		
2.1999 йил учун қабул қилинган жамоа шартномасини бажарилишининг ярим йиллигини муҳокама қилиш.	июл	Р.Раҳимов. М.Сапаев. Э.Тожиев.
II.Қўмита йиғилишида кўриладиган масалалар.		
1. Маъмурият томонидан ойлик маошларини ва дивидендларни ўз вақтида ва тўғри тўланиши.	март	Ш.Болтаев. С.Шарипов.
2. Корхонада меҳнаткашларнинг дам олиши, овқатланиши, спорт билан шуғулланиши учун яратилган шароитлар.	май	Ш.Тожиев А.Аҳмедов.
3. Меҳнаткашларга меҳнат таътилларини ўз вақтида ва тўғри берилиши.	сентябр	Р.Бобожонов Б.Болтаев.
4. Меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш бўйича маъмурият ва уюшма қўмитаси олиб бораётган ишлар.	декабр	Х.Розиев. М.Маҳмудов.
III.Умумий тадбирлар.		
1. 8-март хотин-қизлар байрамига бағишланган тантанали кеча ўтказиш.	6 март	Ташкилий комиссия.
2. «Наврўз» байрамига бағишлаб сумалак пишириш ва тантанали байрам кечасини ўтказиш.	18-20 март	Ташкилий комиссия.
3. 9-май-Хотира ва Қадрлаш кунига бағишлаб ишчи-хизматчилар ўртасида шашка-шахмат бўйича мусобақа ўтказиб, ғолибларни рағбатлантириш.		Ташкилий коммиссия.
4. Тарихий шаҳарлар-Хива, Бухоро, Самарқанд шаҳарларига экскурсия ташкил қилиш.	июн	Ташкилий комиссия.
5. Ўзбекистон Республикаси мустақиллик кунига бағишлаб ишчи-хизматчилар ўртасида стол теннисибўйича мусобақа ташкил қилиб, ғолибларни рағбатлантириш.		Ташкилий комиссия.
6. Ўзбекистон Республикасининг 8 йиллиги байрамини тантанали равишда ўтказиш.	1 сентябр	Ташкилий комиссия.
7. Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига бағишлаб конференция ўтказиш.	5 декабр	Касабақўм
8. Меҳнаткашларга ойлик маошларини, дивидентларни ўз вақтида ва тўғри берилишини назорат қилиш.	доимо	Касабақўм.
9. Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида маъмурият олиб бораётган ишларни ўз вақтида бажарилишини назорат қилиш.	доимо	Меҳнатни муҳофаза қилиш комиссияси.
10. Меҳнаткашларга корхонада ишлаши ва дам олиши учун яратилган шарт-шароитларни ўрганиш, учраган камчиликларни бартараф қилиш чораларини кўриш.	доимо	Касабақўм.

Ҳар тўғрида

БУЮК ИХТИРОЛАРДАН БИРИ

Ҳаммом энг қадимий, энг оддий ва айни вақтда энг буюк ихтиролардан бири дейиш мумкин. Геродотнинг ёзишича, қадимги скифлар чайлаларига буғ хоналар қуришган. Африка халқлари эса ҳаммом учун қизиган қумдан фойдаланишган. Ацтеклар чўмилиш учун лойдан ясалган уйни қизитишган.

Манбаларда айтилишича, бадан иссиқ сув билан ювиш жараёнида унинг ҳаво ҳамда буғдан таъсирланишига мослаб яратилган ҳаммомлар дастлаб қадимги Юнонистонда барпо қилинган. Сартарошлик, баданнни ишқалаш, мойлаш хоналари ва спорт хонаси ҳам бўлгани учун бундай ҳаммомлар ўзига хос маданий - оқартув муассасаси вазифасини ҳам бажарган.

Шаркда ҳаммомлар кенг тарқалган. Ўрта асрларда Бағдод шаҳрининг ўзида бир неча юз ҳаммом бўлган. Наманган яқинида жойлашган қадимги Аксикатдаги қазишмаларда катта ҳаммом биносининг қолдиқдари топилди. Ювинишга мўлжалланган иссиқ сув девор ичидаги махсус сопол қувурлар орқали ўтиб бинони ҳам иситган.

Одамлар ҳаммомга фақат-фақат чўмилиш учунгина келишмасди. Балки бу ерда ёр-дўстлар билан учрашиб суҳбатлашиши, хордиқ чиқаришга шароит бўлган. Шу сабабли ҳаммомларда махсус гимнастика заллари, тўп ўйналадиган хоналар ва кутубхоналар ҳам қурилган.

Бундай ҳаммомларда ҳатто Рим сенати мажлис ўтказган.

А.АЛИЕВ, тайёрлади.

«Ишонч» танловига

Ёшликнинг бахтли онлари

А.ТЎРАЕВ (ЎзА) олган сурат

Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллигига

ҚУДРАТЛИ БУРГУТ

Чингизхон Жалолиддиннинг куч тўплаш учун Хуросонга кетаётганлигини сезиб, уни мажақлаб ташлаш мақсадида Наса шаҳри теварагига 30 минг нафар сараланган қўшин ташлаган эди. Саркарда дўсти Темур Малик жангчилари билан мўғуллар устига шердек ташланиб, аёвсиз жангда душманни қириб ташлайдилар.

У ўз жангчилари билан Нишопурда, ундан ўз мулки Ғазна томон юриб, уни мўғулларга қаршилик кўрсатиш марказига айлантиради. Балх яқинида у ўз қўшини билан Қандаҳор шаҳрини қамал қилаётган мўғулларга очиқ майдонда ҳужум қилди ва уч кечаю-кундуз давом этган шиддатли жангдан сўнг душманни тор-мор келтирди. Бу вилоят ва қўшни ерлардаги аҳоли руҳини кўтарди. Ҳар томондан Жалолиддин атрофига ҳарбий кучлар келиб қўшилаверди.

Унинг ҳарбий куч-қудрати ошаётганлиги, қўшинлари мўғулларга бир неча бор жиддий талофат етказганлиги ҳақидаги хабар Чингизхоннинг юрагига ғулғула, қўрқув солади. У ғанимини тор-мор этиш мақсадида ўзининг содиқ саркардаларидан Нўйон бошчилигидаги 45 минг кишилик қўшинини юборади. Жангнинг узоқ ва беомон бўлишини пайқаган Жалолиддин ўз жангчиларига отдан тушиб пиёда жанг қилишни буюрди. У ҳарбий фан тарихи ва стратегиясида биринчи бўлиб отдан тушиб, пиёдага айланган чавандозлар, «ёйандозлар» сафини мўғулларнинг отлиқ аскарларига қарши қўйди. Жалолиддиндан анча кейин бу ҳарбий усулни инглизлар Кросс яқинидаги жангда ишлатишди. Парвона ёнида мўғуллар катта мағлубиятга учрайдилар. Бундан хабар топган Чингизхон 1224 йил 24 ноябрда ўзининг барча кучларини Синд дарёси бўйига йиғади. Қўшин сони жиҳатидан бир неча баробар устун бўлган душман билан уч кун жанг қилишга мажбур бўлади.

Жалолиддин шер каби наъра тортиб, мўғуллар устига от солади. Бундан руҳланган жангчилар шиддат билан жангга кирадилар. Душман тартибсиз чекина бошлайди. Бироқ пистирмада турган 10 минг кишилик мўғул қўшини ўнг қанотга тўсатдан ҳужум қилади. Шундан сўнг Хоразм қўшини ичида парокандалик бошланади.

Душман ҳалқасини қилич билан ёриб ўтган Хоразм шери баланд тоғ даҳасидан отини дарёга отди ва сузиб кетди. Унинг бу жасорати Чингизхонни лол қолдирди. Фотиҳнинг қўлидан қиличи тушиб, жангчиларга Жалолиддинни таъқиб қилмасликни буюради...

Бу давр у Синд ва унинг атрофидаги вилоятларда ўз ҳукмронлигини ўрнатди, номидан тангалар зарб қилдирди. Фуқароларнинг мушкулини имкони борича осонлаштиришга ҳаракат қилди.

У Ҳиндистонда куч тўплаб, мўғулларга қарши қатъий кураш бошлаш мақсади билан яшарди. Бироқ келгиндиларнинг обрў-эътибори кун сайин ошиб бориши табиийки Султон Шамсиддин Элтутмиш, Носириддин Кубача ва бошқа ҳукмдорларга ёқмас эди. Шунинг учун Жалолиддин бу ўлкани тарк этишга мажбур бўлди. Катта қийинчиликлардан сўнг Кирмон вилоятига етиб келди. Бу ҳудуд укаси Ғиёсиддин Пиршоҳ қўл остида эди. Акасининг унинг мулкларида пайдо бўлишини у ўз ҳудудига тажовуз деб тушунди ва уни мулкидан қувиб чиқариш учун унга қарши 30 минг кишилик қўшин юборди. Султон ўзининг ишонган вазирларидан амирохўр (мирохўр) Одақни Ғиёсиддин ҳузурига жўнатиб, ўз иниси билан ер ва бойлик талашиб уруш қилиш умумий мақсадга зиён эканлигини, ўз шаънига ярашмаслигини тушунтиришга ҳаракат қилади. Ғиёсиддиннинг онаси ҳам бу таклифга кўниб, ўғлини акасига бўйсундиришга кўндиради. Бироқ у ўз сўзида охиригача турмайди. Умумий ишда акасига хиёнат қилади.

Шундан сўнг саркарда Озарбайжон томон юради. Юрт отабеги, Ғиёсиддин Пиршоҳнинг тоғаси - Иғон Тойисий 50 минг кишилик қўшин билан унга қарши курашиш учун Ҳамадон шаҳрига етиб келади. Бундан хабар топган Жалолиддин ўз кучлари душманга нисбатан ҳийла оз бўлишига қарамасдан, Тойисийнинг қароргоҳини тунда ўз қўшини билан ўраб олади. У Султондан шафқат сўраб, жангсиз таслим бўлади.

1225 йил январида Бағдод ҳалифаси Ан-Носир Султоннинг мўғулларга қарши курашда ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги илтимосномасини эътиборсиз қолдириб, унга қарши қўшин жўнатади. Жангда душман тор-мор келтирилади. Энди Хоразмшоҳ қўшини учун Бағдодга йўл очилган эди. Араб тарихчиси Сибт ибн ал-Жавзийнинг ёзишича, султоннинг халифалик пойтахти Бағдод устига юришига сабаб унинг мўғулларга қарши курашида ҳалифадан ёрдам ололмаганидагина эмас, балки мўғулларнинг Хоразмшоҳлар давлатига бостириб киришларида Бағдод ҳалифаларини асосий сабабчи, деб билганлигида ҳам эди.

У ўз қўшини билан Бағдод яқинида 12 кун туриб, яна орқага - Озарбайжонга қайтиб кетади. Жалолиддиннинг бундай қилганлигини одамгарчилик, инсонпарварлик деб ҳисобламоқ лозим. Чунки у барча мусулмонлар каби ислом динини ва унинг ақидаларини ҳурмат қилган. Шунинг учун ҳам бизнингча, у мусулмонларнинг ғоявий маркази - Бағдодга ҳужум қилиб, уни вайрон этишни истамаган бўлиши мумкин...

У Озарбайжон чегараларига яқинлашганида Мароға шаҳри фуқаролари ундан ўз ҳимоясига олишни илтимос қилиб, бу ердаги бебошликлар ҳақида хабар қилишади. Шундан кейин бу шаҳар жангсиз эгалланади. Бу ерда у қўшни мусулмон давлатлари ҳукмдорларига мактуб йўллаб, гуржиларга қарши юриш қилмоқчи эканлигидан хабардор қилади. Бундай мурожаатдан мақсад қўшнилар билан яхши муносабатларни ўрнатиш ҳамда ўзини бир қадар бехатар ҳис қилиш эди.

Солижон ҲАСАНОВ, педагогика фанлари номзоди.

(Боши ўтган сонда)

(Давоми бор)

Бу турфа олам

АРГЕНТИНА ЯНГИ ЛИБОСДА

Футбол соҳасида жаҳонда ўзининг алоҳида мавқеига эга бўлган Аргентина миллий терма жамоасининг либосини бир кўришданоқ ажратиб олса бўлади: оқ кўкиш рангдаги ва 1986 йилги жаҳон чемпионининг тамғалари босилган футболкалар. Яқинда Аргентина футбол федерациясининг раҳбарлари оқ-кўкиш рангни сақлаб қолган ҳолда либосларга бироз ўзгартириш киритиш таклифи билан чиқди. Ва янгиланган футбол либосини миллий терма жамоага тақдим этгани машҳур ўйинчи Габриэль Батистута таклиф қилинди. У ҳозир Италиянинг «Фиорентина» жамоаси таркибида ўйнамоқда.

Габриэль янги либос ўзига жуда маъқул бўлганини ва кейинги чемпионатда бажону дил бу либосда ўйин кўрсатишини айтиб ўтди. Шу баробарида жамоадошларини ҳам янги либос билан қутлаб, у Аргентина учун омад келтиради, дея ишонч билдирди.

ҒАЛАТИ ТУШ

Англиялик сайёҳ Фред Бернер узоқ вақт Марказий Африка мамлакатлари бўйлаб сафарда бўлади. Бу вақт мобайнида унга маҳаллий аҳолидан бир киши кузатувчилик қилади. Бир куни тунда сайёҳ ўзида оғир бир нигоҳни ҳис қилганича уйғонди. Фред кўзларини очиб, олдида тик турган кузатувчини кўрди. Сайёҳ кузатувчисини ой касали билан хасталанган деб ўйлаб уни секингина ўрнига олиб бориб, ётқизиб қўяди. Эрталаб уйқудан турган Фред ўзини қандайдир номаълум оғир куч босаётганини ҳис қилади. Бироз вақт ўтгач эса бўйнидаги ярага кўзи тушди. Шундан сўнг ғалати воқеаларни бошдан кечиради. У ўзида «қон ичиш» истаги кучайиб бораётганини ҳис этарди. Ниҳоят бу ҳолат ортда қолди. Кейинроқ маҳаллий аҳоли билан бу ҳусусда гаплашганда уйқусида уни вампир тишлаганини айтишади.

Жаҳон чемпионлари

КАРПОВ

Мамажон МУҲИТДИНОВ

Карповнинг «Танланган партиялар. 1969-77» китобига ёзган сўз бошисида гроссмейстер Таль жаҳон чемпиони характерининг икки хусусияти-ўзига нисбатан доимий талабчанлигию шундан келиб чиқувчи доимо ўзидан қаноатланмаслиги ҳақида тўхталиб ўтади. Лекин бу ташқи таассурот. Оддийдек кўринувчи унинг позициясида чуқур фикр яширинган бўлади. Унинг стратегик режалари фавқулодда равшан.

Карпов ўз доналарини бор кучини кўрсатиб, имкони борича фаол ўйнашга мажбур қилади. У ажойиб стратег. Кўпинча биринчи қарашда кўзга кам чалинадиган юриш кўп ўтмай бурилиш ясайди, янги режанинг бошланиши бўлиб қолади.

У психолог ва жангчи бўлиб, бу жиҳатдан Ласкерни эслатади. Айни чоғда у Капабланка янглиғ позицияни соз ва тез баҳолайди. Камдан-кам ютқазади. Ҳатто имкониятлар тенглигида ҳам у кўпинча ҳал қилувчи бўлиб чиқувчи яширин манбаларни топа олади.

Карпов баравардек туюлувчи позицияларни ютиб чиқа оладиган ажиб қобилиятга эга. Манёврлар қилиш бобида унга бас келадиганлар камдан-кам. У хиёлгина имкониятларни топиб, рақиби олдига янги вазифаларни қўйиб, ҳамма вақт уни тарангликда ушлаб туради. Янглишишга мажбур қилади. Бошқасини қўяверингу, лекин Карпов ҳатони кечирмайди.

Карпов 1974 йили спортда жасорат кўрсатиб, 1975 йилнинг апрелида жаҳон чемпиони деб эълон қилинди. Жаҳон шахмат жамоатчилиги бу қарорни маъқуллаб қарши олди. Фишер билан матч бўлмай қолгани учун у айбдор эмас. У машҳур америкалик гроссмейстер билан жанг қилишни жуда-жуда истарди. Чунки унинг сўзларига қараганда, «шахмат тахтаси ёнига ўтирар экан, ҳеч қачон қўрқув ёки ишончсизлик аломатларини сезган эмас».

ЎКарпов дастлабки интервюсидаёқ у салафларидан фарқли ўлароқ ўйнаб туришга ваъда берди ва ўз сўзининг устидан чиқди. 1975 йилнинг июнидан 1984 йилнинг июнигача Карпов команда мусобақаларини ҳисобга олмаганда 35 ҳалқаро турнирда қатнашиб, шундан 28 тасида биринчи ўринни олди ёки баҳам кўрди. Шу вақт орасида у 559 партияни ўйнади: 227 тасида ғалаба қозонди, 300 ини дуранг билан якунлади ва 32 тасини ютқизди. Жаҳон чемпионига муносиб натижа!

1978 йилнинг ёзида 12-жаҳон чемпионига энг қийин имтиҳондан ўтишга тўғри келди. Партияларнинг умумий сони чекланмай ғалабагача ўйналган жаҳон биринчи матчида у шу унвонга талабгор билан учрашди.

Бу жаҳон чемпионидан катта маҳорат, барча жисмоний ҳамда маънавий кучларни бир жойга тўплашни талаб этувчи жуда кескин ва асабий беллашув бўлди. Карпов ҳал қилувчи 92-чи партияни ютиб, яккама-якка олишувда зафар кучди. (+6-5=21)

Бир куни, ҳали жаҳон чемпиони бўлмай туриб Карпов: «Мен ҳамиша биринчи бўлишни истайман, агар мен шахматчи бўлмаганимда ҳам барибир нимададир биринчи бўлишга интилган бўлардим», - деган эди. Карповнинг табиати ўзи шунақа.

1981 йилги жаҳон биринчи матчида у яна Корчной билан жанг қилди. Бу сафарги ғалабаси жуда ҳам ишонарли бўлди: +6-2=10

Карпов «Тўққизинчи вертикаль» китобини шундай сўзлар билан бошлайди: «Шахмат-менинг ҳаётим, лекин менинг ҳаётим шахматгина эмас...»

Навбатдаги саралаш мусобақаларининг ғолиби йигирма бир ёшли гроссмейстер Гарри Каспаров янги тож талабгори сифатида Карпов билан яккама-якка беллашиш ҳуқуқини қўлга киритди. 1984 йилнинг куз ойларида Москвада ўйналган бу матчда Низомга кўра ким олдин олти партияда устун келса ўша ғолиб саналарди. 48 партия ўйналди ҳамки ҳисоб 5:3 дан нари ўтмади. Иштирокчилар ўта чарчаганлиги туфайли ФИДЕ Президенти матчни тўхтатиб келгуси йили янгисини бошлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу ҳисоб бекор қилинди. 1985 йили Чайковский номли консерваториянинг катта концерт залида ўйналган бу баҳсда қўли баланд келган Каспаров жаҳоннинг 13-чемпиони деб эълон қилинди. 1986 йили Лондон ва Ленинградда ўйналган реванш матчини ҳам, 1987 йили Испанияда ўйналган матчни ҳам Карпов бой берди. 1992 йилдан жаҳон биринчилиги унвони тоифасида-ҳаваскорлар ўртасидаги ФИДЕ чемпионлиги учун ва профессионаллар ўртасида ўтказиб келинмоқда. Карпов ўшандан бери ФИДЕ тасарруфидаги жаҳон биринчилиги ғолиби бўлиб келмоқда.

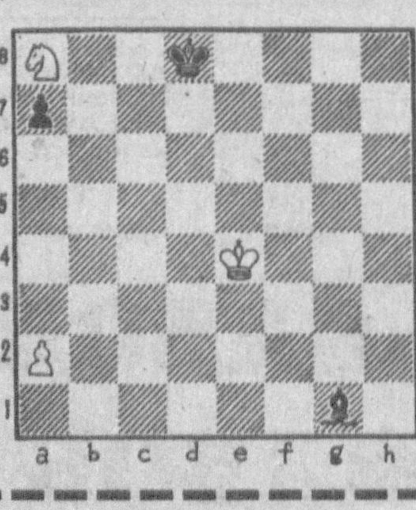

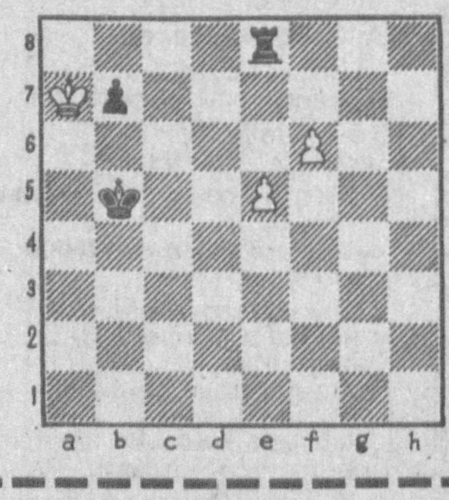

Мароқли машқлар
Оқлар бошлаб дурангга эришади.

ҲИКМАТЛИ СЎЗЛАР

Одамларнинг бирдамлик туйғулари довуллардан зўр.
Ф.КАСТРО.

Ўз уйингни қўриқламоқнинг энг яхши йўли-ўзгаларнинг уйини қўриқламоқдир.
Р.РОЛЛАН.

Ҳашакдан арқон тўқиб филларни боғлаб қўйиш мумкин. Бирлашиб курашсалар ожизлар ҳам ғалаба қилиши мумкин.
Ҳинд ҳикмати.

Қоматига ишонган қаддини букиб кетади. Кўпчилликка ишонган мақсадига етади.
Ўзбек мақоли.

Бошқаларга ёрдам берсанг, кулфат сени четлаб ўтади.
Озарбайжон мақоли.

«НИҲОЛ» САНАТОРИЙСИ ТАКЛИФ ЭТАДИ!

Бу ерда ошқозоннинг сурункали яллиғланиши, асаб, жигар, буйрак, тери ва аллергик, қон босими, модда алмашинувининг бузилиши, ички безлар хасталиклари даволанади.

Соф ҳаво, минерал сув ва бошқа воситалар самарали даволанишга ёрдам беради.

Клуб, сузиш бассейни, кутубхона, чойхона, савдо дўконлари дам олувчилар хизматида.

Санаторийга накд пул тўлаш ёки пул ўтказиш йўли билан йўлланма олиш мумкин.

Мулоқот учун телефон: (8-36946) 2-19-65, 2-43-54, 2-43-03, 2-24-80.

Манзил: Наманган вилояти, Учқўрғон тумани. Учқўрғон-Ниҳол маршрутли автобус билан борилади.

ИҚТИДОРЛИ РАССОМ КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон Бадиий академиясининг ҳақиқий аъзоси, иқтидорли рассом Акмал Нурнинг ижоди мамлакатимиздагина эмас, балки жаҳоннинг АҚШ, Германия, Белгия, Исроил, Канада, Ҳиндистон каби ўндан ортиқ давлати санъат мухлисларига ҳам яхши таниш. У кўпгина халқаро кўргазма ва танловлар иштирокчиси. Куни-кеча Бадиий академия Марказий кўргазмалар залида унинг «Ишқ-менинг саждагоҳим» деб номланган шахсий кўргазмаси очилди.

Акмал Нур ижодининг ўзига хос фазилатларидан бири шундаки, у гоҳ ҳаёлда кечган, гоҳ одамлар тасаввурида туғиладиган образларни тасвирий тил билан одамлар қалбига етказишга ҳаракат қилади. У тарихий маънавиятимизга мурожаат қилар экан, ўша даврни бугунги кун нуқтаи назаридан тасвирлайди. Буни унинг Ҳиндистон сафари таассуротлари остида яратилган ва Бобурнинг Ватан соғинчи акс эттирилган «Армон», шунингдек, «Шоҳ Жаҳон», «Кришна-муҳаббат шеърияти» асарларида яққол кўриш мумкин.

Кўргазма очилишида сўзга чиққан таниқли мўйқалам усталари рассомнинг дунёни муҳаббат, севги орқали кўришини тарихнинг ҳар бир саҳифасини шу ҳис-туйғу билан тараннум этишини таъкидладилар.

САЛОМАТЛИКДАН ҲАМ КАТТА СОВҒА БОРМИ!

Шифокорлар хулосасига қараганда, Тошкент шаҳрида истиқомат қиладиган 13 яшар Лола борйўғи бир ой умр кўриши керак эди. Орадан уч йил ўтди. Бугунги кунда соғлом, хушчақчақ қиз Лола 10-синфни битирди. Мураккаб юрак хасталигига чалинган бу қизни Жанубий Корея пойтахтидаги «Самсунг» тиббиёт маркази шифокорларининг маҳорати ҳаётга қайтарди.

1995 йил қишида бу ерда Ўзбекистондан келган турли ёшдаги яна уч қизнинг юраги операция қилинди. Шифокорларининг юксак малакаси туфайли шуҳрат қозонган жаҳондаги йирик тиббиёт марказларидан бири бўлган «Самсунг»га буларни ҳукуматга қарашли бўлмаган «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси юборган эди. Президентимиз Ислом Каримовнинг 1995 йилда Жанубий Кореяга ташрифидан сўнг мамлакатларимиз ўртасида иқтисодиёт, маданият ва бошқа соҳаларда ўрнатилган ўзаро фойдали дўстона муносабатлар ўрнатилгани бу тадбирни амалга ошириш имконини берди.

Бемор қизлар бир ой мобайнида «Самсунг» марказида шифокорларнинг доимий назоратида бўлди. Уларнинг ота-оналари сафар, у ерда туриш, овқатланиш, энг муҳими - мураккаб операциялар учун бир тийин ҳам харажат қилгани йўқ. Қизлар ва уларнинг оналарини Сеулга олиб бориб келишни «Ўзбекистон ҳаво йўллари» Миллий авиакомпанияси ўз зиммасига олди. Бошқа харажатларни тиббиёт маркази ҳамда Корейс ишбилармонлари уюшмаси кўтарди.

Ҳозир корейс шифокорларининг барча мижозлари соғлом бўлиб, ким мактабда, ким коллежда таҳсил олмоқда. Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунида улар оналари билан Корея Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси меҳмони бўлди. Элчихонада улар учун уюштирилган қабул маросимида «Соғлом авлод учун» жамғармаси фаоллари ҳам қатнашди.

Корея Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Че Енг Ха Сеулда даволаниб қайтган қизларни самимий табриклади.

Корея элчихонаси номидан тўрттала қизга байрам совғаси -»Самсунг» фирмаси магнитофонлари тақдим этилди.

Учрашувда қатнашган «Соғлом авлод учун» жамғармаси бошқаруви раиси Гулнора Йўлдошева қизлар ва уларнинг оналарини байрам билан табриклаб, болаларга ғамхўрлик қилиш Ўзбекистонда давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланганини таъкидлади.

ISHONCH

МУАССИС:
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Ж.Алимхўжаева, М.Одилова, Э.Воҳидов, С.Остонов, М.Расулов, Э.Ёқубов, В.Зверев (бош муҳаррир ўринбосари-«Ишонч-Доверие»), А.Алламуродов (масъул котиб- «Ишонч»), Ч.Латипов (бош муҳаррир ўринбосари- «Ишонч»), М.Олимов, М.Содиқов, Н.Рафиқов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78, 136-58-45; Хатлар бўлими 56-85-43; Реклама, эълонлар бўлими 56-87-73

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи; 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди 22.00

Буюртма Г— 0464. 123456